

# KLIMAVENNLIGE LØSNINGER FOR PLASTEMBALLASJE PÅ BYGGEPLASS

---

Elisabeth Sandnes, seniorrådgiver/jurist i DFØ

11. mars 2024

# DFØs rolle

- DFØ har som hovedmål at «**offentlig sektor gjennomfører effektive og innovative anskaffelser som bidrar til grønn omstilling og bærekraftig utvikling**».
- DFØ bidra til å **øke andelen** grønne og innovative offentlige anskaffelser.
- DFØ skal være **pådriver og kompetansesenter** for nasjonalt og internasjonalt samarbeid om grønne og innovative anskaffelser og være **bindeledd** mellom nasjonale aktører.
- Fagdirektorat for våre eierdepartementer



# Hvem er vi?

- DFØ er statens fagdirektorat for offentlige anskaffelser
- Vi veileder på [www.anskaffelser.no](http://www.anskaffelser.no)
  - Vi utvikler krav og kriterier, verktøy og annen veiledning
  - Måling og statistikk
  - Webinarer og konferanser
  - Vi har vært med i flere forskningsprosjekter – tips oss gjerne!
  - Diverse samarbeid, blant annet med LUP
  - E-læringskurs – [kom i gang med grønne anskaffelser](#)
    - Se også webinarer om miljøkrav og -kriterier
  - [Eksempelbank](#) for bærekraft og innovasjon
- **Vår sparretelefon er  
åpen alle hverdager 9-12**



# Veldig kort om lovgivning og EU



## Forurensningsloven og avfallsforskriften kapittel 7

- Grunnleggende krav til emballasjens sammensetning
- Plikt til medlemskap i returselskap
- Plikt til avfallsforebygging og rapportering
- Plikt til innsamling, mottak og behandling av emballasjeavfall
- Plikt til materialgjenvinning

## EUs emballasjeforordning

De foreslåtte endringene skal bidra til:

- mindre unødvendig bruk av emballasje
- mer ombruk og materialgjenvinning av emballasje
- økt innhold av gjenvunnet materiale i ny emballasje
- mindre emballasjeavfall
- mindre bruk av helse og miljøskadelige stoffer i emballasje
- strenge krav til produsentene for å sikre at de tar ansvar i hele verdikjeden
- [Forslag til forordning om emballasje og emballasjeavfall - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

# 3 hensyn som skal ivaretas ved en anskaffelse



# Lov om offentlige anskaffelser (med forskrifter)

- En prosesslov med diverse saksbehandlingsregler som skal sikre god og lik konkurranse om offentlige kontrakter
- Plikt til kunngjøring over terskelverdi
- **§ 5 LOA** - Statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheter og offentligrettslige organer **skal innrette sin anskaffelsespraksis** slik at den bidrar til å redusere skadelig miljøpåvirkning, og fremme klimavennlige løsninger der dette er relevant. Dette skal blant annet skje ved at oppdragsgiveren tar hensyn til livssyklus kostnader.



# Lov om offentlige anskaffelser (med forskrifter)

## § 7-9. Klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser

- (1) Krav og kriterier etter denne bestemmelsen skal ha som mål å redusere anskaffelsens samlede klimaavtrykk eller miljøbelastning.
- (2) Oppdragsgiver skal vekte klima- og miljøhensyn med minimum tretti prosent.
- (3) Der oppdragsgiver angir tildelingskriteriene i prioritert rekkefølge, bør klima- og miljøhensyn være blant de tre høyest prioriterte.
- (4) Tildelingskriterier etter andre og tredje ledd kan erstattes med klima- og miljøkrav i kravspesifikasjonen, dersom det er klart at dette gir en bedre klima- og miljøeffekt og dette begrunnes i anskaffelsesdokumentene. Dersom oppdragsgiver ikke prioriterer i tråd med tredje ledd, skal det stilles klima- og miljøkrav i kravspesifikasjonen, og dette skal begrunnes i anskaffelsesdokumentene.
- (5) Forpliktelsen til å stille krav eller kriterier etter denne bestemmelsen gjelder ikke dersom anskaffelsen etter sin art har et klimaavtrykk og en miljøbelastning som er uvesentlig og dette begrunnes i anskaffelsesdokumentene.



# Hva er viktig for bærekraft ved byggeplass/rehabiliteringsprosjekt?

- Materialene
- Utslippsfri byggeplass
  - obligatoriske krav kommer
- Areal – kan man bygge mindre areal?
- Ombruk av materialer
- Meneskerettigheter
- Lønns- og arbeidsvilkår
  
- Emballasje

(ikke prioritert rekkefølge)



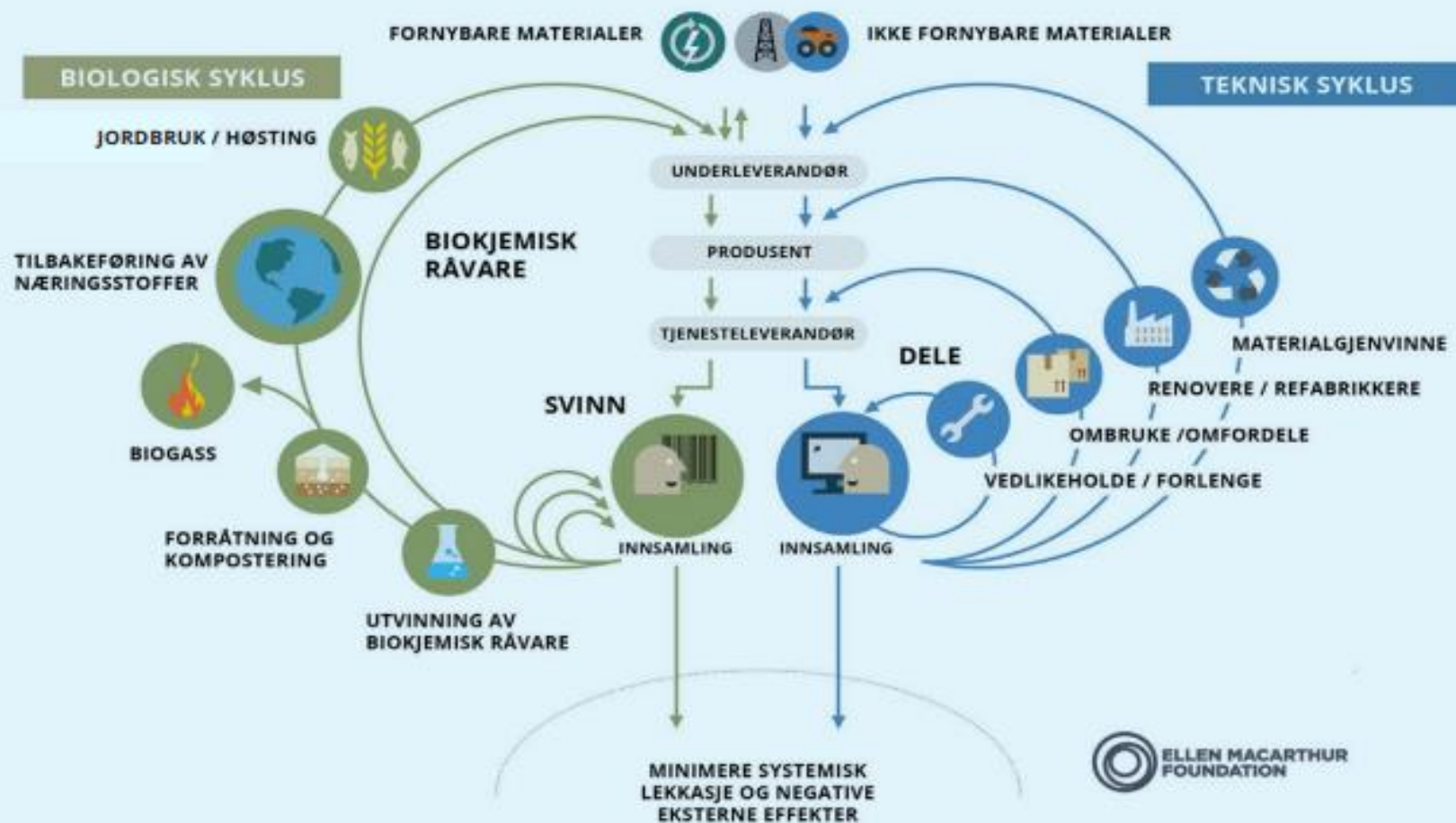


# Hva er emballasjens funksjon?

- Beskytte produktet
- I tilnærmet alle kategorier er det verre om produktet blir skadet enn å ha for mye emballasje
- Hvilken emballasje har dere? Hvordan skal denne sorteres?
- Hvordan skal dere sørge for at emballasjen kommer tilbake i kretsløpet?
  - Kan dere
    - Begrense mengde?
    - Materialgjenvinne?

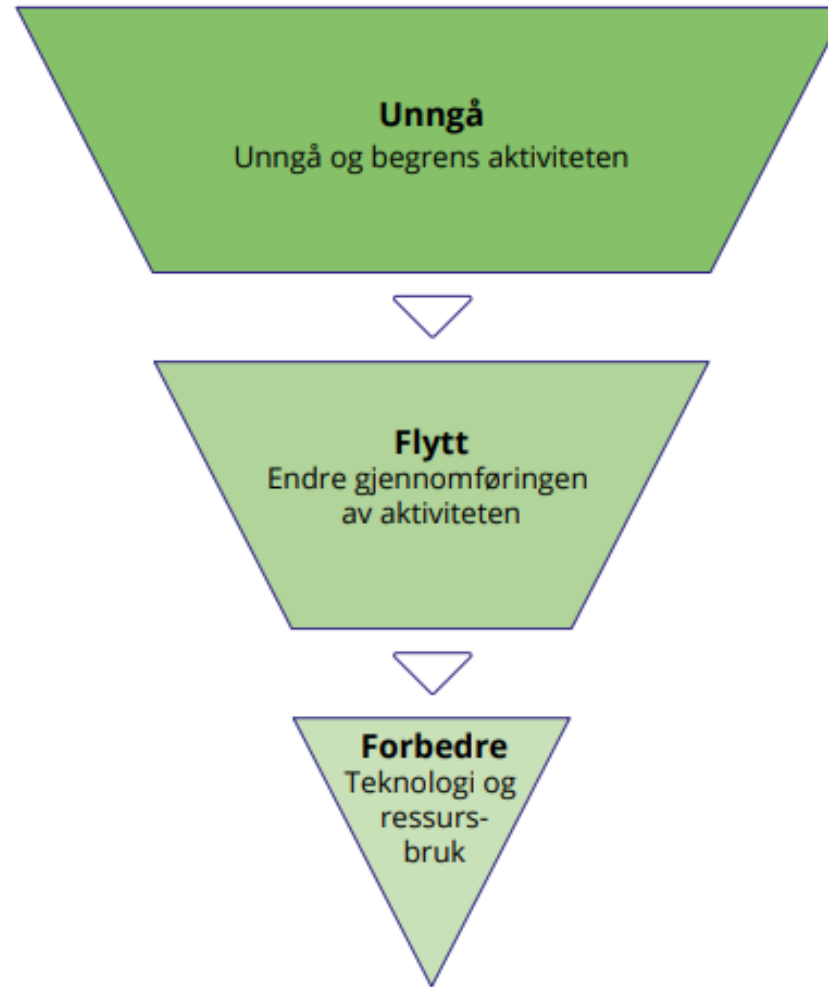


Figur 1.1 Hva er sirkulær økonomi?



Kilde: Basert på Ellen Macarthur Foundation, [ellenmacarthurfoundation.org/circular-economy-diagram](https://ellenmacarthurfoundation.org/circular-economy-diagram)

# UFF: et verktøy for klima- og miljøvennlige prioriteringer



# Hvordan?

- Kartlegg
- Lag en plan
- Ha markedsdialog
- Finn ut strategi
- Fordel ansvar

## Hvordan redusere plast i anskaffelser - og bruke plast smartere

Veilederen gir råd til offentlige virksomheter som har mål om å bli plastfrie eller redusere sitt plastforbruk.

Start med å klargjøre ansvaret, og sørg for at det blir en felles innsats med en konkret plan og tilstrekkelig støtte både i innkjøpsfunksjonen, hos brukerne og i ledelsen.

### Lag en handlingsplan for plast

- Lag en egen plan for hvordan dere planlegger å bruke mindre plast og knytte dette opp mot den generelle anskaffelsesstrategien.
  - Planen bør ta utgangspunkt i en kartlegging av dagens bruk av plast, en identifisering av mulige tiltak, mål og fordeling av ansvar.
- Ha dialog med markedet - kommuniser behov og strategi!
  - Inviter også underleverandører til markedsdialog for å få oversikt over markedet og undersøk muligheter for innovasjon.
- Finn ut hvilke strategier som passer for din virksomhet.
  - Redusere, ombruk, dele, leie, kjøpe alternative produkter (med lavere miljøbelastning) eller etterspørre produkter med gjenvunnet materiale.
- Forankre handlingsplanen i virksomhetens ledelse og hos brukerne.

Innholdsfortegnelse

→ Behovs- og planleggingsfasen

Konkurransfasen

Kontraksperioden

Plastens kretsløp

Andre nettsteder

# Markedsundersøkelser og leverandørdialog

- Kontakt med leverandører, og info om planer ok.  
Det samme er å søke og motta råd
  - må ikke ha konkurransevridende effekt
  - må ikke føre til brudd på likebehandlingsprinsippet
  - Se anskaffelsesforskriften kapittel 12
- Har leverandøren hatt en rolle i planleggingen som har gitt vedkommende et klart konkurransefortrinn som ikke er utjevnet?
  - KOFA 2018/158 avsnitt 60
- Hvordan
  - Telefon, 1-1, dialogkonferanser, teamsmøter, forhåndskunngjøring mm.



# Kriterieveiviseren

The screenshot shows the 'Kriterieveiviseren' web application. At the top left is the 'dfø' logo and 'Anskaffelser.no' with the tagline 'Fagsider om offentlige anskaffelser'. At the top right are 'Språk' and 'Meny' options. The main heading is 'Kriterieveiviseren – veileder til bærekraftige krav'. Below this are three steps: 'Velg innkjøpskategori' (illustrated with a magnifying glass), 'Velg dine krav og kriterier' (illustrated with a person at a scale), and 'Last ned krav og kriterier' (illustrated with a person holding a document). A green callout box says 'Start her. Velg først din innkjøpskategori'. Below are two columns of categories: 'Anlegg' with a radio button, 'Avfallsinnsamling', 'Mat- og måltidstjenester' with radio buttons for 'Mat- og drikkeprodukter' and 'Måltidstjenester'.

dfø

Anskaffelser.no  
Fagsider om offentlige anskaffelser

Språk Meny

Anskaffelser.no / Kriterieveiviseren

## Kriterieveiviseren – veileder til bærekraftige krav

**Velg innkjøpskategori**

**Velg dine krav og kriterier**

**Last ned krav og kriterier**

Finn gode krav og kriterier for å sikre deg bærekraftige anskaffelser. Velg din innkjøpskategori og få oversikt over DFØs forslag til krav, og få nyttige tips på veien.

**Start her. Velg først din innkjøpskategori**

**Anlegg**

Anlegg

**Avfallsinnsamling**

**Mat- og måltidstjenester**

Mat- og drikkeprodukter

Måltidstjenester

# Kriterieveiviseren – kommer på høring

## Kravformulering

Leverandør skal forplikte seg til redusert forbruk av materialer til emballasje gjennom minimalisering av emballasje, bruk av flergangsemballasje eller emballasje egnet for materialgjenvinning.

Bruk av mer gjenvinnbar og gjenvunnet emballasje skal ikke gå på bekostning av tilstrekkelig beskyttelse av produktene.

Leverandør skal beskrive konkrete tiltak for hvordan dette kan oppnås x uker før oppstart byggeplass

Tiltakene kan omfatte (oversikten er ikke uttømmende):

- Sørg for at emballasje enkelt skal kunne separeres for hånd i enkeltmaterialer som kan resirkuleres (for eksempel papp, papir, plast og tekstil hver for seg). Og at bobleplast ikke limes til emballasjen.
- Øke bruk av ombruksemballasje (emballasje som kan brukes flere ganger).
- Redusere unødig bruk av emballasje (emballasjeoptimalisering): forpakningens antall og størrelse skal stå i forhold til produktets form, funksjon og volum på produktet.
- [Oppdragsgiver kan vurdere å stille krav til at leverandøren tar med seg emballasjen etter leveransen, eventuelt leveres til godkjent mottak som ~~ombruker~~ emballasjen.]

[Oppdragsgiver bør presisere når leverandøren skal levere en slik tiltaksplan.]

Leverandøren skal være medlem i et godkjent returselskap, se Miljødirektoratets hjemmeside <https://www.miljodirektoratet.no/naringsliv/import-eksport/Returordninger-avfall/emballasje/>

## Hvordan be dokumentasjon av kravet?

Leverandør skal rapportere månedlig, sammen med avfallsrapporten, og gi informasjon om produktemballasjen i tråd med kravet.

Leverandøren kan dokumentere følgende fraksjoner som er levert til returordninger:

- Emballasjeplast
- Isopor
- Paller
- Kabeltromler
- Kartong/papp

Leverandøren skal kunne dokumentere kravet ved å legge frem kvittering fra godkjent returselskap.

## Kravspesifikasjoner:

- Gjenvinnbar og gjenvunnet emballasje
  - Avfallsreduksjon
  - Avfallshåndtering
- 
- Alle disse er generelle og må tilpasses prosjektet

# Kontakt oss på

Sparretelefon: + 47 404 34 830

Anskaffelser.no

Kontakt: [elisabeth.sandnes@dfo.no](mailto:elisabeth.sandnes@dfo.no)

